

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego
na lata 2012-2015”
za okres 2012 – 2013.

Poznań, 2014 rok

„Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2012 – 2015” został opracowany celem realizacji zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym.

Zarząd Powiatu w Poznaniu sporządził powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przyjęła Rada Powiatu w Poznaniu uchwałą Nr XIX/159/IV/2012 z dnia 21 czerwca 2012 roku.

W celu monitorowania programu, powołany został Zespół ds. monitorowania „Programu opieki nad zabytkami powiatu poznańskiego na lata 2012 - 2015”, w następującym składzie:

1. Starosta Poznański - Przewodniczący „Zespołu”,
2. Wicestarosta Poznański - Wiceprzewodniczący „Zespołu”,
3. Przewodniczący Komisji Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki,
4. Przewodniczący Komisji Oświaty i Wychowania,
5. Dyrektor Wydziału ds. Tworzenia i Realizacji Projektów,
6. Dyrektor Wydziału Inwestycji i Remontów,
7. Powiatowy Konserwator Zabytków,
8. Dyrektor Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej – Sekretarz „Zespołu”,
9. Pracownik Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej, zatrudniony na stanowisku ds. kultury i ochrony dóbr kultury.

W „Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2012 – 2015” wyznaczono kierunki działań dla realizacji programu, wyszczególniając obszary, projekty i zadania. Niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2012 – 2013 i obrazuje stan realizacji poszczególnych działań w w/w okresie:

1. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwale zachowanie ich wartości. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie 1.1. W zabytkowym zespole pocysterskim, w budynkach szkoły i internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach wykonano następujące prace modernizacyjne:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2012 – I etap zakończony	Remont klatki schodowej budynku mieszkalnego nr 7 , utrzymanie budynków mieszkalnych w dobrym stanie technicznym, poprawa warunków bytowych w pomieszczeniach, estetyka otoczenia.	135 200,00 zł
2013	Wymiana instalacji wodno- kanalizacyjnej wraz z przyłączami kanalizacyjnymi w budynku mieszkalnym w Owińskach, Plac Przemysława 11, oraz wymiana kotła gazowego.	61 300,00 zł
2013	Przebudowa zaplecza technicznego Parku (Dom Ogrodnika), przystosowanie budynku na potrzeby zaplecza sanitarnego i technicznego Parku.	490 000,00 zł
od 2013 (w trakcie realizacji)	Przebudowa budynków magazynowo-gospodarczych wraz z instalacją systemu solarnego, przebudowa budynków na salę wielofunkcyjną i pracownię garncarską i wikliniarską wraz z instalacją systemu solarnego.	2 540 000,00 zł

Ponadto na kolejne lata zaplanowano prace inwestycyjne przy rewaloryzacji wnętrz dawnego kompleksu cysterskiego (obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Owińskach), mające na celu poprawę warunków mieszkalnych wychowanków. Prace obejmą modernizację łazienek, windy osobowej w internacie (budynek nr 8) a także renowację zabytkowego ogrodzenia wraz z bramą wjazdową.

Zadanie 1.2. W lutym 2010 roku podpisana została umowa na realizację projektu „Stworzenie otwartej strefy rekreacji dziecięcej na potrzeby uczniów SOSW dla Dzieci Niewidomych w Owińskach oraz mieszkańców Powiatu Poznańskiego”. Przedmiotem projektu była budowa tzw. parku orientacji przestrzennej z elementami dydaktycznymi do nauki orientacji przestrzennej dla dzieci niewidomych i niedowidzących.

Budowa parku polegała na odtworzeniu klimatu ogrodu barokowego i parku krajobrazowego oraz wkomponowaniu w ich krajobraz przyrządów dydaktycznych (dźwiękowych, ścieżek z różnymi nawierzchniami, torów przeszkód, placu zabaw). Projekt współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Rozwoju Europejskiego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Całkowita wartość inwestycji wyniosła: 5 782 765,58 zł.; kwota dofinansowania: 2 947 291,24 zł., środki finansowe z budżetu powiatu poznańskiego: 2 835 474,34 zł. Realizacja przedsięwzięcia rozpoczęła się w sierpniu 2009 roku i trwała do września 2012 roku.

Celem projektu było zapobieganie marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych wzrokowo z terenu powiatu poznańskiego poprzez stworzenie otwartej strefy rekreacji dziecięcej w postaci parku orientacji przestrzennej i ogrodu zmysłów, pełniących rolę instrumentów wspomagających poruszanie się osób niepełnosprawnych ruchowo na otwartej przestrzeni.

Zrealizowany projekt znajduje się na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach. Głównymi odbiorcami projektu są dzieci uczące się w tym Ośrodku, a także dzieci niepełnosprawne przebywające w nim czasowo (turnusy rehabilitacyjne) oraz dzieci i młodzież ze specjalnych Ośrodków (np. dla dzieci głuchych) na terenie Poznania i Wielkopolski. Dostęp do parku jest możliwy także dla pełnosprawnych mieszkańców Powiatu Poznańskiego, którzy dzięki zastosowanym rozwiązaniom technicznym mogą lepiej poznać sposób funkcjonowania ludzi niewidomych i niedowidzących w otwartej przestrzeni. Projekt stanowi połączenie walorów historycznych i przyrodniczych terenu ujętych w formie zrewaloryzowanego ogrodu barokowego i parku krajobrazowego wraz ze współczesną funkcją edukacyjną na potrzeby dzieci niewidomych i słabowidzących oraz mieszkańców powiatu poznańskiego.

W 2013 roku projekt „Stworzenie otwartej strefy rekreacji dziecięcej na potrzeby uczniów SOSW dla Dzieci Niewidomych w Owińskach oraz mieszkańców Powiatu Poznańskiego” otrzymał główną nagrodę w VI edycji ogólnopolskiego konkursu „Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich” w kategorii „Miejsce przyjazne dzieciom”. Tym samym po raz pierwszy w historii konkursu został uhonorowany obiekt z terenu Wielkopolski.

Park Orientacji Przestrzennej - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach.

Uroczyste otwarcie parku odbyło się 3 września 2012 roku. Gospodarzem był Starosta Poznański Jan Grabkowski, który wraz z Panem Prof. Jerzym Buzkiem, Posłem Parlamentu Europejskiego, wielkim orędownikiem przedsięwzięcia a także Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego Markiem Woźniakiem oddali park w użytkowanie osobom niewidomym. W uroczystości udział wzięło bardzo liczne grono zaproszonych gości.

Uroczystość otwarcia Parku Orientacji Przestrzennej w Owińskach - 3 września 2012 r.

Jedną z wielu akcji promujących „Park Orientacji Przestrzennej w Owińskach”, był Projekt „Niewidzialne Mieszkanie”, w ramach którego na Starym Rynku w Poznaniu stanął elegancki kontener zaaranżowany na mieszkanie dla rodziny z dzieckiem, w której jedna z osób dorosłych jest niewidoma. Każdy odwiedzający „Niewidzialne Mieszkanie” otrzymywał specjalne gogle imitujące wady wzroku. Dzięki nim, mógł doświadczyć jak czuje się osoba niewidoma bądź niedowidząca poruszająca się po własnym mieszkaniu. Kontener można było zwiedzać bezpłatnie. W samym pomieszczeniu urządzonym przez firmę IKEA - partnera projektu, poprzez rozmaite faktury materiałów, z których zrobiono poszczególne meble oraz elementy wystroju wnętrza, odwiedzający mógł za pomocą dotyku sprawdzić ich powierzchnię oraz funkcje. W pomieszczeniu były dostępne również: książki brajlowskie, segregatory opisane pismem brajla, mówiący kalkulator czy przybory geometryczne przystosowane dla osób z dysfunkcjami wzroku. Goście mogli również sprawdzić działanie maszyny brajlowskiej.

„Niewidzialne mieszkanie” i odwiedzający je goście.

Inne wydarzenia promujące „Park Orientacji Przestrzennej w Owińskach”, które odbyły się w 2012 roku to warsztaty „Posłuchaj aby dojrzeć”, rajd „Rowerem w duecie” oraz wspólny marsz osób niewidomych z widzzącymi „Idź aby dojrzeć”.

Zadanie 1.3. Muzeum tyflogiczne to kolejny projekt zrealizowany przez Powiat Poznański przy udziale środków z EFRR w ramach WRPO na lata 2007-2013. Projekt „Renowacja i konserwacja zbiorów tyflogicznych SOSW dla Dzieci Niewidomych w Owińskach celem utworzenia stałej ekspozycji wystawienniczej” realizowany był od 2009 do połowy grudnia 2011 roku. Przedmiotem projektu była renowacja i konserwacja należących do Ośrodka w Owińskach zbiorów tyflogicznych w liczbie 94 sztuk. Renowacji poddano unikatowe przedmioty związane z kulturą osób niewidomych, co pozwoliło na odnowienie jednej z największych kolekcji tyflograficznych w Europie. Większość zbiorów zgromadzonych w Ośrodku zaliczanych jest do tzw. cymelii tj. najstarszych obiektów bibliotecznych występujących w pojedynczych egzemplarzach, posiadających niepowtarzalny charakter. Koszt całej inwestycji wyniósł 135 621,78 zł., w tym wysokość kwoty dofinansowania to 58 657,87 zł ze środków WRPO; 413,28 zł ze środków Stowarzyszenia „Być potrzebnym”, a wkład Powiatu Poznańskiego wynosi 76 550,63 zł.

To jedyne w Polsce Muzeum Tyflogiczne a także pierwsze w kraju laboratorium tyfloakustyczne, w którym wychowankowie poznają i uczą się odgłosów miasta. Prezentowana jest w nim także największa w Polsce kolekcja map tyflogicznych oraz kilkuset obiektów związanych z kulturą i edukacją niewidomych. Między innymi można zobaczyć najstarsze wydawane masowo tyflo mapy M. Kunza z Illzach – 1886, pierwszy Atlas Świata dla niewidomych z roku 1932, oraz dziesiątki przedstawień tyflokartograficznych wydawanych na całym świecie. Zainteresowani tematyką mają możliwość studiowania zarówno sposobów wykonywania opracowań tyflokartograficznych i tyflograficznych jak i poznanie technologii w jakich na przestrzeni dziejów były wykonywane. Na uwagę zasługuje także kolekcja map ściennych Polski, Europy oraz Świata.

Otwarcie muzeum odbyło się na przełomie 2011 i 2012 roku. Można je zwiedzać po uprzednim telefonicznym umówieniu terminu wizyty. Ekspozycja cieszy się dużym zainteresowaniem i w ciągu roku szkolnego muzeum gości liczne wycieczki szkolne.

Zbiory Muzeum Tyflogicznego w Owińskach.

Zadanie 1.4. W zabytkowych zabudowaniach zespołu dworsko – folwarczno –parkowego w Zespole Szkół im. J. i Wł. Zamoyskich w Rokietnicy konieczne prace remontowe i modernizacyjne zaplanowane zostały na lata 2014 – 2015. Będą to:

- Modernizacja pomieszczeń budynku administracyjnego, przebudowa wnętrza, przystosowująca obiekt do obecnie pełnionej funkcji (2014 r.)
- Poprawa estetyczna parku stanowiącego teren szkoły - remont nawierzchni alejek parkowych i dojść do obiektów (2015 r.)

Zespół Szkół im. J. i Wł. Zamoyskich w Rokietnicy.

Zadanie 1.5. Przeprowadzenie koniecznych prac remontowych i modernizacyjnych w mieszczącym się w zabytkowym budynku d. Domu Młodej Polki, ob. Domu Dziecka w Kórniku – Bninie.

W omawianym okresie sprawozdawczym nie dotyczy.

Zadanie 1.6. Przeprowadzono następujące prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku szkolnym Liceum Ogólnokształcącego w Kórniku.

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2012	Izolacja przeciwwilgociowa ścian budynku, utrzymanie budynku w dobrym stanie technicznym oraz poprawa estetyki obiektu.	33 700,00 zł

Ponadto, na rok 2014 zaplanowana została inwestycja modernizacji pomieszczeń budynku głównego.

Zadanie 1.7. Przeprowadzono konieczne prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku szkolnym Technikum oraz Zasadniczej Szkole Zawodowej w Murowanej Goślinie:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2012	Modernizacja dachu budynku, zabezpieczenie drewnianej konstrukcji dachu i wymiana pokrycia dachu wraz z opierzeniami.	101 457,65 zł
2012 - 2013	Modernizacja pomieszczeń budynku, klatki schodowej w budynku, remont sal lekcyjnych i pracowni gastronomicznej wraz z wyposażeniem, wymiana wykładzin.	452 107,00 zł

Ponadto, na kolejne lata zaplanowano modernizację pomieszczeń piwnicznych oraz rozbudowę Szkoły w Murowanej Goślinie o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i pracownią gastronomiczną.

Zadanie 1.8. Przeprowadzono następujące prace modernizacyjne w budynku przy ul. Słowackiego 8 (budynek ujęty w ewidencji konserwatorskiej, w strefie ochrony urbanistycznej miasta):

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2012	Modernizacja parteru i klatek schodowych	780 000,00 zł
2012	Chłodzenie pomieszczeń biurowych IV piętra budynku	200 000,00 zł
2012 - 2013	Zagospodarowanie terenu wokół budynku	800 000,00 zł
2013	Wykonanie chłodzenia Sali Konferencyjnej	209 900,00 zł
2013	Wymiana windy	183 000,00 zł

Ponadto, na rok 2014 zaplanowano inwestycję polegającą na zamontowaniu klimatyzacji na parterze budynku.

W omawianym okresie przeprowadzono również prace modernizacyjne w budynku przy ul. Jackowskiego 18 (budynek ujęty w ewidencji konserwatorskiej, w strefie ochrony urbanistycznej miasta):

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2012	Modernizacja korytarzy i ciągów komunikacyjnych w segmentach A i B	575 000,00 zł

Zadanie 1.9. Dzięki dofinansowaniu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przy zabytkowych obiektach znajdujących się na terenie Powiatu Poznańskiego, powstały wielofunkcyjne obiekty sportowe. W ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport – zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w Powiecie Poznańskim” wybudowano w poprzednich latach:

- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy (koszt ok. 543 000,00 zł),
- boisko wielofunkcyjne przy Technikum oraz Zasadniczej Szkole Zawodowej w Murowanej Goślinie (koszt ok. 272 000,00 zł),
- boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw przy Domu Dziecka w Kórniku - Bninie (koszt ok. 651 000,00 zł),
- bieżnię wraz ze skocznią oraz boisko wielofunkcyjne przy SOSW w Owińskach (koszt ok. 888 000,00 zł).

Wszystkie te obiekty prężnie funkcjonują. Odbývają się na nich liczne imprezy, wpisujące się także w nurt promocji Powiatu Poznańskiego poprzez sport.

2. Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na sfinansowanie lub dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu poznańskiego, w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych. Zasady udzielania dotacji określone zostały w Uchwale Rady Powiatu Poznańskiego nr XXIX/270/IV/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r.

Dotacje z budżetu powiatu poznańskiego, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, mogą być przyznane na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych;
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego;
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz;
- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności;
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;

- 16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15;
- 17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Na opiekę nad zabytkami w latach 2012 - 2013 z budżetu powiatu poznańskiego przeznaczonych zostało ponad 600 000,00 zł. Środki te przyznano 11 podmiotom. Są to zabytki, które znajdują się w złym stanie technicznym oraz posiadają istotne znaczenie zabytkowe, historyczne lub naukowe dla powiatu poznańskiego.

Zestawienie podmiotów i zabytków, które w latach 2012 - 2013 otrzymały dotację:

L.p.	Podmiot	Rok	Nazwa zadania	Wydatki
1.	Parafia p.w. Św. Michała Archaniota w Pobiedziskach	2012	Wymiana podłogi chóru w kościele pw. Św. Michała Archaniota w Pobiedziskach: - Rozebranie podłogi istniejącej - Przegląd i naprawa odsłoniętych belek konstrukcji nośnej chóru. Oczyszczenie belek i podsufitki z desek, impregnacja środkami Hylotox Q i Fobos M4 - Zamocowanie nowej podłogi z desek sosnowych, struganych grub. 5,6 cm, na pióro - wpust - Po wykonaniu stanu surowego - przeszlifowanie całej powierzchni podłogi i zaimpregnowanie preparatem Altaxin olej do drewna - Naprawa schodów na chór	10 000,00 zł
			Suma	10 000,00 zł
2.	Parafia p. w. Św. Kazimierza w Gułtowach ul. Pałacowa 8 Gułtowy 62-050 Kostrzyn	2012	Konserwacja i przywrócenie pierwotnej formy podstawy pod ołtarz oraz renowacja cokołu w kościele pw. Św. Kazimierza w Gułtowach: a) Konserwacja i przywrócenie pierwotnej formy podstawy pod ołtarz - rozebranie podłogi z desek, legarów i podkładu z cegły - wykonanie nowego podkładu z cegieł pełnych - ułożenie legarów wraz z impregnacją - ułożenie nowej podłogi z desek dębowych (z impregnacją) b) Renowacja cokołu - naprawa uszkodzonych miejsc w ścianach - wykonanie nowych tynków - malowanie cokołu farbą silikatową	25 000,00 zł
		2013	Prace konserwatorskie przy tabernakulum i mensie ołtarzowej ołtarza głównego z kościoła p.w. Św. Kazimierza w Gułtowach. Wstępne oczyszczenie tabernakulum i mensy ołtarzowej Zabezpieczenie osypujących się fragmentów polichromii i gruntów Wykonanie odkrywek stratygraficznych i przeprowadzenie badań identyfikacyjnych pigmentów i spoiw. Oczyszczenie i zabezpieczenie środkiem owadobójczym odsłoniętej, wschodniej ściany kościoła Usunięcie przemalowań i wtórnych złocień	30 000,00 zł

			Zabezpieczenie odstłoniętej polichromii werniksem retuszującym Impregnacja wzmacniająca drewna osłabionego przez owady roztworami żywic akrylowych w zależności od możliwości przez zanurzenie, pędzlowanie lub iniekcję Wykonanie napraw stolarskich - flekowanie ubytków drewna, w razie konieczności dodatkowe wzmocnienie konstrukcji Snycerskie uzupełnienie ubytków dekoracji ornamentalnej Uzupełnienie mniejszych ubytków drewna kitem Uzupełnienie ubytków zaprawy malarskiej oraz zapraw pod złączenia W zależności od stanu zachowania lokalne uzupełnienie bądź całkowita rekonstrukcja polichromii Uzupełnienie ubytków w partii złoczeń złotem płatkowym lub złotem w proszku Scalenie kolorystyczne mensy i tabernakulum Opracowanie powykonawczej dokumentacji konserwatorskiej	
			Suma	55 000,00 zł
3.	Parafia Rzymsko - Katolicka p.w. Św. Barbary w Tomicach ul. Spadzista 4 62-060 Stęszew	2012	Kontynuacja renowacji Kościoła p.w. Św. Barbary w Tomicach: Wymiana tynku sklepienia żagłowego, malowanie sklepienia i ścian wewnętrznych	40 000,00 zł
		2013	Kontynuacja renowacji Kościoła pw. Św. Barbary w Tomicach – prace renowacyjne przy elewacji zachodniej w zakresie: Likwidacja zniszczonych tynków na ścianie szczytowej i przyporach na elewacji zachodniej. Obrzutka zaprawy BAUMIT BAYOSAN SANIER VORSPRITZ SV 61, na ścianie szczytowej i przyporach na elewacji zachodniej. Tynk zewnętrzny gładzony z zaprawy czystowapiennej BAUMIT BAYOSAN REINKALK PUTZ RK 39, na ścianie szczytowej i przyporach na elewacji zachodniej. Przetarcie zaprawą przyczepną białą BAUMIT BAYOSAN MULTI CONTACT MC 55W, na ścianie szczytowej i przyporach na elewacji zachodniej. Malowanie 2x z gruntowaniem farbami wapiennymi Remmers Funcosil, na ścianie szczytowej i przyporach na elewacji zachodniej. Usunięcie zniszczonych przykryw przypór na ścianie od strony zachodniej i zabezpieczenie ich dachówką ceramiczną czerwoną, z niezbędnym rusztowaniem.	40 000,00 zł
			Suma	80 000,00 zł
4.	Parafia rzymsko - Katolicka p.w. Św. Wawrzyńca ul. Starowiejska 30 Niepruszewo 64 - 320 Buk	2012	Roboty ziemne - mury fundamentowe; Zasypywanie wykopu przy ławach fundamentowych kościoła pw. Św. Wawrzyńca w Niepruszewie.	30 000,00 zł

			Suma	30 000,00 zł
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Narodzenia NMP w Tulcach ul. Pocztowa 1 63-004 Tulce	2012	Wymiana pokrycia dachu obejmuje: Roboty rozbiórkowe dachu: - roboty rozbiórkowe dachu (rozebranie pokrycia dachowego z dachówki karpiówki - pokrycie podwójne, rozebranie ołacenia dachu z łat w odstępach ponad 16 cm do 24 cm, wymiana elementów drewnianej konstrukcji dachu krokwi zwykłych i kleszczy - 15% dachu, rozebranie rynien z blachy nienadającej się do użytku, rozebranie rur spustowych z blachy nie nadającej się do użytku, rozebranie obróbek blacharskich murów ogniowych, okapów, kołnierzy, gzymsów z blachy nie nadającej się do użytku, rozebranie ołacenia dachu. Pokrycie dachu: - ułożenie na krokwiach ekranu zabezpieczającego z folii, - montaż kontrłat na dachu bez deskowania przy rozstawie krokwi 70-80 cm i łat pod dachówki profilowane, - krycie dachu dachówką ceramiczną karpiówką koloru ceglatego, w łuskę, - montaż rynien dachowych półokrągłych, rur spustowych okrągłych, obróbki blacharskie.	40 000,00 zł
			Suma	40 000,00 zł
6.	Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku ul. Parkowa 5 62-035 Kórnik	2013	Remont budynku zabytkowego Pawilonu Parkowego w zakresie osuszania i zabezpieczenia przeciwwilgociowego budynku (altana ogrodowa). Osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe budynku. Wykonanie elewacji. Wykonanie tynków wewnętrznych i ich malowanie. Zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej. Zagospodarowanie terenu wokół pawilonu (w celu wyeksponowania go jako elementu zabytkowego parku).	96 034,49 zł
			Suma	96 034,49 zł
7.	Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk ul. Zamkowa 5 62-035 Kórnik	2012	Rozbudowa systemu sygnalizacji napadu i włamania w Zamku Kórnickim (zakup i montaż)	58 801,38 zł
		2012	Pełna konserwacja oraz restauracja obrazu "Zwiastowanie NMP" wraz z ramą (Obraz ołtarzowy z 1529 r. ze zbiorów Muzeum Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk),	26 683,62 zł
		2013	II etap robót osuszania przyziemi Zamku w Kórniku. Program planowanych prac konserwatorskich w II etapie: Prace konserwatorsko-restauratorskie przy ścianach wewnętrznych przyziemi wraz z rekonstrukcją wykładziny ceglanej na posadzkach w Przyziemiu Zamku w Kórniku. Zakres prac konserwatorskich i rekonstrukcyjnych: 1. Ocena stopnia wzmocnienia osłabionych partii ścian ceglanych 2. Wzmocnienie niektórych mocno osłabionych partii ścian ceglanych 3. Dezynfekcja ścian ceglanych 4. Usunięcie wtórnych zapraw	45 363,51 zł

			5. Założenie okładów odsalających 6. Uzupełnienie ubytków w ceglach i spoinach 7. Scalenie kolorystyczne 8. Wprowadzenie na podłogi m.in. kształtek ceramicznych o odpowiedniej grubości, kształcie i wytrzymałości, nawiązując do istniejących płytek ceramicznych znajdujących się w Zamku Kórnickim.	
			Suma	130 848,51 zł
8.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie ul. Główna 41 62-050 Mosina	2013	Opracowanie dokumentacji konserwatorskiej dla XVIII-wiecznego Kościoła p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie/gm. Mosina/ w celu przywrócenia jego historycznego wyglądu. Przeprowadzenie analizy historycznej kościoła wraz z kwerendą archiwalną. Wykonanie badań archeologicznych w obrysie murów zewnętrznych kościoła. Wykonanie badań mykologicznych konstrukcji ścian oraz więźby dachowej. Ekspertyza konstrukcyjna budynku ze szczególnym uwzględnieniem elementów drewnianych oraz sposobu przewiązania ścian i ich posadowienia. Analiza konserwatorska zachowania oryginalnej substancji kościoła (np. kolorystyka, polichromia, znaki ciesielskie, stolarka okienna, drzwiowa, podłogi itp.)	30 000,00 zł
			Suma	30 000,00 zł
9.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo - Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda ul. Parkowa 4 62-090 Rokietnica	2012	Skucie zawilgoconych, odspojonych tynków zewnętrznych, wykonanie nowych tynków zewnętrznych, obramowań okiennych, naprawa gzymsów z malowaniem całości tynków, oczyszczenie cokołu budynku wykonanego z cegły ceramicznej, wymiana uszkodzonych kształtek, uzupełnienie fug z impregnacją, wymiana obróbek blacharskich, rur spustowych oraz rynien na nowe wykonane z blachy tytan-cynk	70 000,00 zł
		2013	Remont budynku Pałacu w Przybrodzie w zakresie: Wymiana stolarki okiennej od piwnicy i remont pomieszczeń piwnicznych w budynku dworu w Przybrodzie polegający na: - wykonaniu odkrywek celem określenia najstarszej warstwy kolorystycznej oraz kształtu zamontowanej stolarki okiennej i drzwiowej - demontaż istniejącej stolarki okiennej - montaż nowej stolarki okiennej wzorowanej na pierwotnie zamontowanej wraz z montażem parapetów wewnętrznych - usunięcie istniejącego, zniszczonego i skorodowanego tynku na całej powierzchni ścian - ręcznie usunąć całkowicie zniszczone cegły oraz cegły luźno związane z murem (te do powtórnego wmurowania w to samo miejsce), uzupełnić fugi zaprawą wapienną - cegły oczyścić metodą mechaniczną - szczotkami drucianymi, następnie (luźne elementy, fragmenty zaprawy) usunąć metodą ręczną - uzupełnić ubytki cegieł	25 000,00 zł

			- oczyszczone powierzchnie ceramiczne wzmocnić strukturalne - całkowita wymiana spoinowania wątku ceglanego na elewacji	
			Suma	95 000,00 zł
10.	Katarzyna i Zbigniew Bekasiak ul. Kórnicka 28 62-022 Świątniki	2013	Naprawa i konserwacja zegara wieżowego na wieży byłego budynku dworca kolejowego w Puszczykowie. Demontaż i montaż mechanizmu zegarowego wraz z postumentem: - gruntowna naprawa mechanizmu zegarowego, - dorobienie, regeneracja łożysk kół, - regeneracja kotwicy, - naprawa i regeneracja mechanizmów wskazań trzech tarcz, - drobienie nowych tarczy zegarowych, - wymiana wskazówek, - wymiana liny naciągu, - odnowienie - regeneracja wszystkich elementów konstrukcyjnych zegara, - regulacja i konserwacja mechanizmu przez okres trwania gwarancji z częstotliwością raz na dwa miesiące	9 680,00 zł
			Suma	9 680,00 zł
11.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach Plac Przemysława 12 62-005 Czerwonak	2013	Renowacja i konserwacja drzwi wejściowych i drewnianej zabudowy kruchty w XVIII-wiecznym kościele parafialnym p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach. Demontaż skrzydeł drzwiowych i wstawienie tymczasowych drzwi zabezpieczających. Usunięcie wtórnego nawarstwienia malarskiego. Usunięcie zdegradowanej tkanki drzewnej. Naprawa rozwarstwień konstrukcyjnych drzwi. Impregnacja elementów drewnianych. Konserwacja wszystkich elementów metalowych. Wykonanie nowej konstrukcji nadświetła oraz kraty wiatrołapu. Opracowanie kolorystyczne stolarki drzwiowej.	23 922,00 zł
			Suma	23 922,00 zł
			Suma udzielonych dotacji:	600 485,00 zł

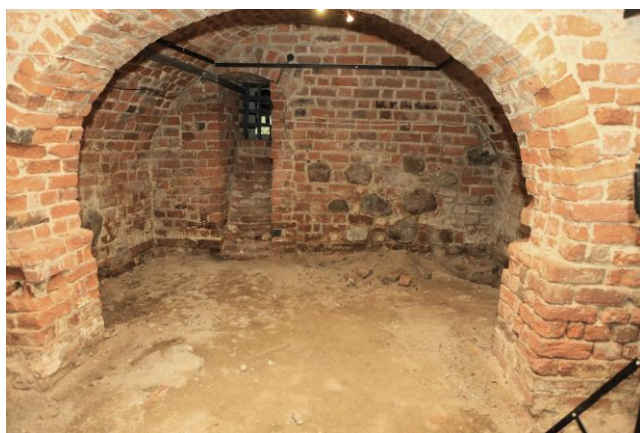
Pomoc finansową otrzymało 7 parafii z powiatu poznańskiego, Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku, Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo – Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda, właściciele zabytkowego obiektu - dworca w Puszczykowie na remont wieży zegarowej.

Drzwi wejściowe do kruchty w XVIII – wiecznym kościele pw. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach – po renowacji.

Największym beneficjentem stała się Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk, której siedzibą jest kulturowa perła powiatu – Zamek w Kórniku. Na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane w Zamku otrzymała ona w latach 2012 – 2013 dotacje o łącznej wartości 130 848,51 zł. Pieniądze te pozwoliły odrestaurować i zabezpieczyć kompleks, a także wykonać program kolejnych prac konserwatorskich przy jednym z najpiękniejszych i najbardziej znanych zabytków w Wielkopolsce.

Kompleks zespołu zamkowego w Kórniku został objęty również dotacją, udzieloną Instytutowi Dendrologii Polskiej Akademii Nauk, który w 2013 roku zajął się osuszeniem i zabezpieczeniem przeciwwilgociowym budynku zabytkowego Pawilonu Parkowego zlokalizowanego na terenie Arboretum. Na te cele przekazano dotację w wysokości 96 034,49 zł.

Przyziemia zamku w Kórniku – stan przed remontem.

Przyziemia zamku w Kórniku – stan po wykonaniu prac polegających na osuszaniu.

Zespół zamkowo-parkowy w Kórniku wraz z kościołem parafialnym został wyróżniony tytułem Pomnika Historii przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W uroczystości, która z tej okazji odbyła się 2 lutego 2012 roku w Pałacu Prezydenckim w Warszawie, wziął udział m.in. Starosta Poznański, Powiatowy Konserwator Zabytków oraz dyrektorzy placówek Polskiej Akademii Nauk opiekujących się Zamkiem i Arboretum.

Miano Pomnika Historii otrzymało jak do tej pory jedynie 48 zabytków w Polsce. Dzięki wyróżnieniu kórnicki zamek trafia do grupy ustanawianych od 1994 r. najcenniejszych obiektów zabytkowych o wyjątkowych walorach materialnych i szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego kraju.

Zadanie 2.1. Wszystkie wnioski o dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie lub budowlane przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu poznańskiego, po uprzednim ogłoszeniu naboru przyjmowanie były przez Kancelarię Starostwa Powiatowego w Poznaniu. Następnie wnioski rozpatrywane były każdorazowo przez komisję powołaną uchwałą Zarządu Powiatu w Poznaniu. Ostatecznie dotacje przyznawane były na wniosek Zarządu Powiatu przez Radę Powiatu. Zawieranie umów, rozliczanie dotacji, kontrola wykonania zleconych zadań pozostawało w gestii Zarządu Powiatu.

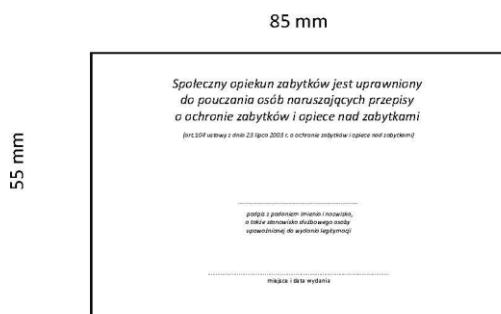
3. Ustanawianie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków. Zadaniem społecznych opiekunów zabytków jest podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz współdziałanie w tym zakresie ze Starostwem oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Trwają prace nad projektem Zarządzenia Starosty Poznańskiego dotyczącym powołania na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków, zamieszkałych na terenie powiatu poznańskiego. Istnieje już wstępny projekt graficzny legitymacji, która przyznawana będzie opiekunom zabytków.

Przód legitymacji

Tył legitymacji

Projekt legitymacji społecznego opiekuna zabytków.

4. Wydawanie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt.

Zadanie 4.1. Ścisła współpraca z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

W latach 2012 – 2013 nie zostały wydane decyzje o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem.

5. Wspieranie na wniosek zainteresowanych gmin podjętych przez nie inicjatyw tworzenia parków kulturowych.

Zadanie 5.1. Wspieranie inicjatywy grupy gmin utworzenia Cysterskiego Parku Kulturowego Owińska – Radojewo.

Zadanie 5.2. Wspieranie inicjatywy utworzenia Kórnicko – Zaniemysko - Rogalińskiego Parku Kulturowego.

W omawianym okresie nie wpłynął żaden wniosek w przedmiotowej sprawie.

6. Wspieranie na wniosek zainteresowanych stron inicjatyw społecznych w sprawie wystąpienia do ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie ustanawiania Pomników Historii.

Zadanie 6.1. Wspieranie inicjatywy społecznej w sprawie wystąpienia do ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o uznanie zespołu rezydencjonalnego w Rogalinie za Pomnik Historii.

Sprawa ustanowienia Pomnika Historii zespołu pałacowo – parkowego jest w toku, na etapie określenia i sprecyzowania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków granic ochrony zespołu. We współpracy z Oddziałem Rogalińskim Muzeum Narodowego w Poznaniu oraz Fundacją Majątek Rogalin trwają próby rozciągnięcia ochrony poza granice zespołu rezydencjonalnego wpisanego do rejestru zabytków w celu zapewnienia ochrony w otulinie parku rogalińskiego z zachowaniem historycznych panoram, powiązań widokowych i elementów krajobrazu kulturowego, jakim są chociażby nasadzenia śródpolne, aleje drzew, kapliczki. Pewne zapisy konserwatorskie udało się wprowadzić do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wywołanego przez Gminę Mosina dla Rogalina w jego granicach administracyjnych – mają one na celu (wykorzystując optymalny system własnościowy ziem w najbliższej strefie zespołu parkowo-pałacowego oparty o własność Skarbu Państwa) wyłączenie spod inwestycji (głównie kubaturowej, deweloperskiej) gruntów rolnych położonych w otulinie rezydencji od łągów nadwarciańskich aż po zasięg tzw. Pierwszego, Drugiego i Trzeciego Pola po północnej stronie drogi wojewódzkiej Mosina – Kórnik. Udało się również usunąć z planu zagospodarowania zamiar utworzenia ronda drogowego u zbiegu ulic i dróg schodzących się przy zjeździe do zespołu pałacowego na rzecz mniej inwazyjnego rozwiązania komunikacyjnego. Miejscowy plan – jeżeli zostanie uchwalony – może być podstawą do uchwalenia parku kulturowego na tym terenie, o ile uda się przekonać gminę, a instytucja parku kulturowego ma większe możliwości egzekwowania ochrony niż Pomnik Historii.

7. Umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.

7.1. Umieszczenie, w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na wniosek właściciela zabytku, znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie, zamówienie stosownych znaków, umieszczenie ich na wyznaczonych obiektach

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, umieszczanie znaku informującego o tym, iż obiekt podlega ochronie odbywa się na wniosek właściciela zabytku i w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W omawianym okresie sprawozdawczym nie było większego zainteresowania oznaczeniem obiektów zabytkowych tabliczką informującą o statusie ochrony.

W 2013 r. z inicjatywy Burmistrza Lubonia wszczęto procedurę przygotowania decyzji Starosty Poznańskiego w sprawie oznakowania 22 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków z terenu miasta Luboń. Aktualnie uzgodniono lokalizację tabliczek informacyjnych na budynkach z ich właścicielami i uzyskano informację z Urzędu Miasta Luboń iż jest on w trakcie uzyskiwania pełnomocnictw od wszystkich właścicieli w celu możliwości reprezentowania ich w tym zakresie przed Starostą. Po spełnieniu tych formalności będzie możliwe wydanie przedmiotowej decyzji i wydanie tabliczek na potrzeby oznakowania zabytków .

8. Współpraca na wniosek zainteresowanych stron w zakresie utrzymania istniejących i wytyczanie nowych szlaków kulturowych.

Zadanie 8.1. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie oznakowania szlaków i tras turystycznych:

W 2012 roku w porozumieniu ze Związkiem Międzygminnym Puszcza Zielonka przekazano środki w kwocie 14 000,00 zł na odnowienie oznakowania północnej części szlaku rowerowego „Pierścień Rowerowy dookoła Poznania”.

W 2013 roku w porozumieniu ze Związkiem Międzygminnym Puszcza Zielonka przekazano środki w kwocie 14 000,00 zł na odnowienie oznakowania południowej części szlaku rowerowego „Pierścień Rowerowy dookoła Poznania”.

9. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego powiatu.

Zadanie 9.1. Na podstawie opracowanej inwentaryzacji przygotowanie kompleksowej oferty turystycznej;

Zadanie 9.2. Promocja przygotowanej oferty, pozyskanie instytucji do dystrybucji oferty.

W 2012 roku wykreowano **produkty turystyczne powiatu poznańskiego**, będące uporządkowanym zbiorem informacji o atrakcjach turystycznych powiatu poznańskiego, które odpowiadają na zapotrzebowanie turystów i są ukierunkowaną ofertą rynkową. Produkty turystyczne budowane były metodą warsztatową z udziałem liderów marketingu powiatu:

- **„Aktywnie dookoła Poznania”**: skupia wydarzenia sportowe i turystyczne organizowane na rzecz mieszkańców powiatu poznańskiego.
- **„Naturalnie dookoła Poznania”**: promuje tradycje i zwyczaje charakterystyczne dla regionu poznańskiego, dotyczy przede wszystkim dziedzictwa kulinarnego.
- **„Śladami Podróżników dookoła Poznania”**: zachęca do odwiedzania miejsc znanych i mniej znanych na terenie powiatu poznańskiego, które są ciekawe i warte odkrycia, szczególnie z „Paszportem Podróżnika”.
- **„Park Orientacji Przestrzennej”**: to pierwszy w Europie zbudowany na tak dużą skalę Park Orientacji Przestrzennej, który powstał z myślą o dzieciach niewidomych i słabo widzących uczących się w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach. Służy im do nauki samodzielnego poruszania się w przestrzeni dostępnej ludziom widzącym.

W ramach ww. produktów turystycznych odbywały się na terenie powiatu poznańskiego lub Poznania różnorodne wydarzenia na rzecz mieszkańców powiatu lub miast i gmin ościennych w celu zachęcenia do spędzania czasu w powiecie poznańskim. Wydarzenia w znacznej części realizowane były w formie zlecenia zadań organizacjom pozarządowym u podmiotom uprawnionym.

Wdrożenie tak różnorodnych produktów turystycznych miało na celu popularyzację atrakcji turystyczno – rekreacyjnych jak również wydarzeń kulturalnych w powiecie poznańskim. Przedstawione powyżej produkty turystyczne, dzięki katalogowaniu przyczyniły się do rozwoju turystyki oraz kultury w powiecie poznańskim. W poszczególnych wydarzeniach organizowanych w ramach produktów turystycznych uczestniczyło od 100 do nawet 5 000 osób. Wydaje się, że zapotrzebowanie na tego typu działania wśród mieszkańców było duże i potrzebne. Przykład stanowić mogą np. imprezy organizowane w ramach produktu „Aktywnie dookoła Poznania”: Rajd po Wielkopolskim Parku Narodowym, Spływ Kajakowy Szlakiem Kajakowym „Puszcza Zielonka” czy Rajd Cysterskim Szlakiem Rowerowym, które na stałe wpisały się w kalendarium imprez rekreacyjnych, a o które z dużym wyprzedzeniem dopytują mieszkańcy.

Dzięki podróżom po powiecie z „Paszportem Podróżnika” zwiększyła się liczba odwiedzin w takich obiektach jak: Zamek i Arboretum w Kórniku, Zespół Pałacowo-Parkowy w Rogalinie, Muzeum

Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera, Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie w Uzarzewie, Zgromadzenie Słowa Bożego – Księża Werbiści w Chludowie.

Skupienie wielu wydarzeń i działań na rzecz mieszkańców powiatu w cztery grupy tematyczne, z których każda ukierunkowana jest na inną „dziedzinę” turystyki i rekreacji, tworzy ofertę nowoczesną i dopasowaną do tempa życia i rosnących oczekiwań współczesnego turysty.

10. Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej.

Zadanie 10.1. Wspieranie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, przystani żeglarskich, przepraw promowych itp.

Podmioty działające na terenie Powiatu Poznańskiego i zajmujące się turystyką przesyłają informacje, zapowiedzi lub relacje, które za pośrednictwem Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej są umieszczane i aktualizowane na stronie internetowej Powiatu Poznańskiego. W ten sposób wspiera się przedsięwzięcia turystyczne o zasięgu powiatowym.

Do wsparcia infrastruktury turystycznej przyczyniły się również wydawnictwa promocyjne, takie jak *Vademecum Turysty*, będące informatorem na temat bazy noclegowej i gastronomicznej oraz bazy szlaków turystycznych i obiektów sportowo – rekreacyjnych istniejących w powiecie poznańskim.

Wsparcie promocyjne odbywa się także poprzez współpracę z gminami w ramach Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej. Głównym celem PLOT jest promocja Poznania i aglomeracji poznańskiej jako miejsca atrakcyjnego turystycznie oraz wspieranie rozwoju rynku turystycznego w tym regionie. Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna stanowi platformę współpracy pomiędzy administracją a branżą turystyczną, instytucjami kulturalnymi oraz podmiotami gospodarczymi, których działalność ma istotne znaczenie dla lokalnego rynku turystycznego.

11. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju turystyki. Kierunki, formy i zasady współpracy określa uchwalany corocznie *Roczny program współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi*. Jako zadania priorytetowe przyjmuje się tu m. in. zadania z zakresu edukacji, kultury i sztuki, kultury fizycznej i turystyki, pomocy społecznej oraz ochrony i promocji zdrowia.

Zadanie 11.1. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji oraz kultury i sztuki w zakresie:

- upowszechniania kultury ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież z powiatu poznańskiego,
- organizacji imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury i integracji społeczności powiatu poznańskiego,
- wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół z terenu powiatu poznańskiego.
- wspierania działań edukacyjnych integrujących dzieci i młodzież z terenu powiatu poznańskiego (np. konkursy, programy edukacyjne).

Zadanie 11.2. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze kultury fizycznej i turystyki w zakresie:

- upowszechniania kultury fizycznej i turystyki ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież z powiatu poznańskiego,
- organizowania imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych o zasięgu powiatowym,
- organizacji przygotowań i uczestnictwa młodzieży reprezentującej powiat poznański w imprezach wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych.

Na zadania z obszaru kultury i sztuki, edukacji oraz kultury fizycznej i turystyki przeznaczono w omawianym okresie: 1 372 160,99 zł.

	2012	2013
Kultura i sztuka	245 804,46 zł	313 038,59 zł
Edukacja	22 599,49	28 000,00 zł,
Kultura fizyczna	222 804,46 zł	324 417,21 zł
Turystyka	105 496,78 zł	110 000,00 zł

Ponadto:

- w latach 2012 – 2013 podjęto działania edukacyjne wśród młodzieży szkolnej we współpracy z zespołem szkół w Pobiedziskach, Towarzystwem Miłośników Pobiedzisk i Klubem Młodego Archeologa organizując spotkania i prezentacje. Planowana jest kontynuacja dotychczasowych działań np. poprzez prezentacje archeologiczne organizowane w terenie oraz wizyty w Starostwie.
- w 2012 r. zorganizowano spotkanie z mieszkańcami Pobiedzisk w Bibliotece Publicznej na temat przybliżenia zagadnień konserwatorskich i organizacji służb ochrony zabytków w Polsce .

Zadanie 11.3. Współpraca z organizacjami ekologicznymi, realizującymi programy służące ochronie przyrody i edukacji ekologicznej w zakresie wymiany informacji i konsultowania projektów aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz edukacji ekologicznej w zakresie m. in. ochrony środowiska i ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

W latach 2012 - 2013 odbyły się dwie kolejne edycje Powiatowego Konkursu Ekologicznego „Kochajmy nasze małe ojczyzny”, były to edycje III i IV. Konkurs organizowany był we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego. Uczestnikami konkursu byli uczniowie szkół gimnazjalnych z terenu powiatu poznańskiego.

Konkurs składał się z trzech etapów: szkolnego polegającego na rozwiązaniu testu, gminnego podczas którego wyłaniane były delegacje szkolne oraz z finału, podczas którego uczniowie rozwiązyli test sprawdzający wiadomości z ekologii, przyrody, geografii oraz wiedzę na temat powiatu poznańskiego.

III edycja Powiatowego Konkursu Ekologicznego „Kochajmy nasze małe ojczyzny”.

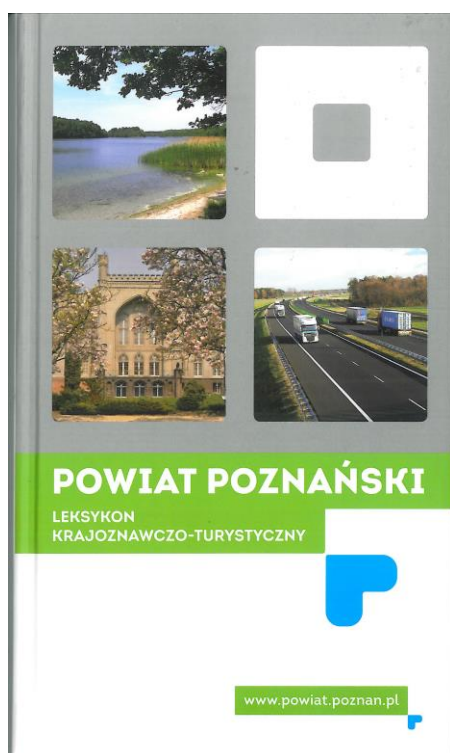
12. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych.

W latach 2012 – 2013 powiat poznański dofinansował 4 wydawnictwa dotyczące kultury i turystyki regionu na łączną kwotę 37 000,00 zł. Wydał również własne wydawnictwa promujące powiat a także ulotki dotyczące najciekawszych obiektów kulturowych i miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. Zamku w Kórniku, Pałacu w Rogalinie, Muzeów w Powiecie, Wielkopolskiego Parku Narodowego czy Puszczy Zielonki. Ulotki „Śladami podróżników dookoła Poznania”, „Naturalnie dookoła Poznania” czy „Aktywnie dookoła Poznania” ukazały się w trzech wersjach językowych. W języku polskim, angielskim i niemieckim ukazał się również folder promocyjny Powiatu Poznańskiego. Wśród materiałów upowszechniających wiedzę o zasobach i walorach turystycznych powiatu znalazło się także Vademecum Turysty. Jest ono informatorem na temat bazy noclegowej i gastronomicznej oraz bazy szlaków turystycznych i obiektów sportowo – rekreacyjnych w powiecie poznańskim.

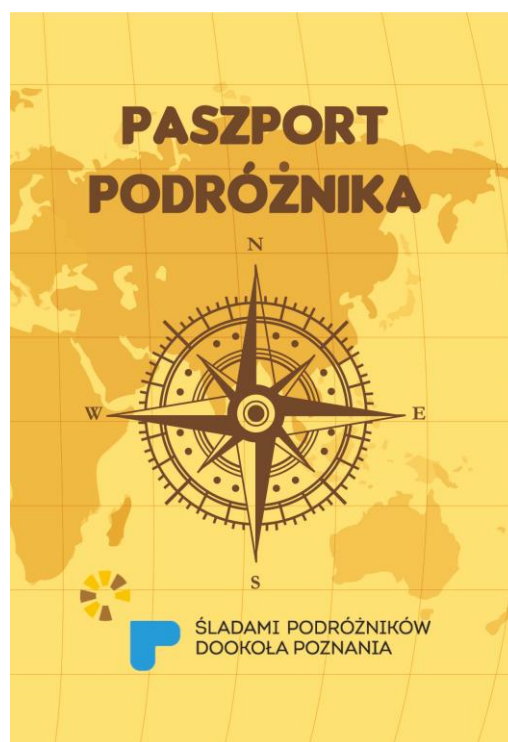
Znaczącym i cieszącym się dużą popularnością jest również wydawnictwo pod nazwą „Powiat Poznański. Leksykon krajoznawczo – turystyczny”, które ukazało się w 2012 r. To opracowanie zbiorowe pod redakcją Włodzimierza Łęckiego, bogato ilustrowane i opatrzone mapami, gdzie w bardzo przejrzysty i usystematyzowany sposób przedstawiono podstawowe wiadomości dotyczące środowiska naturalnego, dziejów i współczesności regionu. W syntetycznej formie zaprezentowano także walory krajoznawcze i zagospodarowanie turystyczne powiatu. W części szczegółowej - słowniku krajoznawczym przedstawiono uszeregowane w kolejności alfabetycznej 234 opisy miejscowości (miast i wsi), większych jezior, wzgórz i tras turystycznych, tak aby umożliwić czytelnikowi ułożenie ciekawych wycieczek po powiecie. Książka ukazuje Powiat Poznański jako zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Poznania jak i całego regionu. Leksykon przeznaczony jest zarówno dla mieszkańców powiatu poznańskiego – dla ułatwienia zgłębiania wiedzy o swojej Małej Ojczyźnie, jak i dla osób zamierzających zwiedzić liczne ciekawe miejscowości i miejsca leżące w sąsiedztwie Poznania.

Warto wspomnieć również o mniejszym wydawnictwie pod nazwą „Paszport Podróżnika”. Ta mała książeczka adresowana jest głównie do najmłodszych mieszkańców powiatu poznańskiego i ma zachęcać do odwiedzania miejsc w Powiecie Poznańskim, które wchodzi w skład produktu turystycznego „Śladami Podróżników dookoła Poznania”. Posiadacz „Paszportu Podróżnika” zbiera w nim pieczątki z odwiedzonych miejsc, w zamian za co może otrzymać drobny upominek z logo Powiatu Poznańskiego. Na trasie którą muszą przebyć podróżnicy znalazły się Muzeum – Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera w Puszczykowie, Zespół Pałacowo – Parkowy w Rogalinie, Zamek w

Kórniku, Zgromadzenie Słowa Bożego Księży Werbistów w Chludowie oraz Muzeum Przyrodniczo – łowieckie w Uzarzewie.

Okładka Leksykonu Krajoznawczo – Turystycznego.

Okładka Paszportu Podróżnika.

W omawianym okresie realizowany był również projekt „Prosto z powiatu poznańskiego – Telewizyjny Magazyn Samorządowy Powiatu Poznańskiego” produkowany przez Studio Produkcji Filmowych i Telewizyjnych „DYKBAN. Celem cyklu programów była promocja powiatu poznańskiego i jego gmin. Magazyn telewizyjny ukazywał działalność samorządu lokalnego, jego osiągnięcia, plany inwestycji i rozwoju, wydarzenia społeczne i kulturalne oraz komunikaty. Skupiono się w nim również na realizacji projektu „Promocja zdrowia poprzez sport – zespół przyszkolnych boisk wielofunkcyjnych w powiecie poznańskim”. Telewizyjny Magazyn Samorządowy Powiatu Poznańskiego budował relacje z mieszkańcami i partnerami oraz kreował pozytywny wizerunek powiatu poznańskiego, zarówno w środowisku lokalnym jak i na zewnątrz. Projekt ma swoją kontynuację w kolejnych latach pod nową nazwą „Powiatowa 17”.